

Цикало Віталій Вікторович,

аспірант науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4470-5145>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У статті розглядається нормативно-правове регулювання застосування заходів адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України. Визначено, що нормативно-правове регулювання застосування заходів адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України спирається на Конституцію України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про Національну поліцію» та низку підзаконних актів. Проте в цій сфері існують певні недоліки та прогалини, які негативно впливають на ефективність і правомірність застосування таких заходів. Основними проблемами є відсутність уніфікованих критеріїв щодо меж допустимого примусу, неузгодженості термінології, а також недостатній рівень імплементації міжнародних стандартів. Зокрема, актуальними залишаються принципи законності, необхідності, пропорційності та недискримінації. Для вирішення вказаних проблем доцільно запровадити такі заходи: гармонізацію національного законодавства з нормами міжнародного права; розроблення детальних інструкцій для застосування кожного виду адміністративного примусу; організацію систематичного навчання працівників поліції щодо дотримання прав людини та стандартів правомірного використання сили; забезпечення прозорості та підзвітності роботи правоохоронних органів. Удосконалення нормативно-правового регулювання в цій сфері стане вагомим кроком для зміцнення правової державності, сприятиме зростанню довіри громадян до поліції та забезпечить ефективний захист основних прав і свобод людини.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, примус, адміністративний примус, Національна поліція України, правоохоронні органи.

Постановка проблеми. У ст. 3 Конституції України зазначено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, у зв'язку із чим держава повинна забезпечити реалізацію прав і свобод громадян. Одним із центральних органів виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, є Національна поліція України, яка відповідно до ст. 2. Закону України «Про Національну поліцію» серед поліцейських послуг надає і такі, як забезпечення публічної безпеки та порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави; протидії злочинності [1, с. 36].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нормативно-правове регулювання застосування заходів адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України було предметом наукових досліджень А. Т. Комзюка, Я. Є. Меженного, М. І. Пелеха, О. А. Присяжнюка й інших провідних науковців. Однак низка аспектів досліджуваної проблеми потребує додаткового опрацювання.

Мета статті – визначення нормативно-правового регулювання застосування заходів адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу. Ситуація, що склалася, потребує від держави прийняття масштабних заходів правового, організаційного й інших форм впливу. Важливою складовою у подоланні негативних проявів має стати раціональне застосування примусових

заходів. Їх ефективність полягає у дотриманні балансу: з одного боку, держава повинна прагнути гуманізації та зменшення рівня примусу, а з іншого – забезпечувати його достатність і результативність для запобігання чи припинення порушень. Завдяки оперативності, варіативності та чіткому реагуванню правомірне і своєчасне використання примусових заходів дає змогу впливати на протиправну поведінку громадян, усувати найбільш небезпечні її прояви та сприяти профілактиці правопорушень. При цьому їх застосування має відповідати тяжкості та характеру суспільної небезпеки діянь і забезпечувати належний стримувальний ефект для підтримання правопорядку. Як наголошує Верховний Суд України, важливо враховувати адекватність таких заходів, щоб вони залишалися в рамках необхідності для охорони законодавчо захищених інтересів. Інакше реалізація відповідальності суперечитиме основному призначенню державного примусу, що відповідно до Конституції України має переважно спрямовуватися на превентивне застосування юридичних механізмів для забезпечення захисту прав і свобод, а також інших конституційно визнаних цінностей громадянського суспільства і правової держави [2, с. 179].

Прийняття Закону України «Про Національну поліцію» зумовило новий етап розвитку адміністративного законодавства в правоохоронній сфері. Однією з новел цього Закону стала регламентація застосування працівниками поліції дій примусового характеру, які тією чи іншою мірою обмежують права та свободи людини на певний час. На сучасному етапі розвитку держави й суспільства існує потреба в чіткому

адміністративно-правовому регулюванні здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України. Таке регулювання, безперечно, сприятиме утвердженню демократії та дотриманню прав і свобод громадян у нашій державі [3, с. 1].

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію», завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) досягнення публічної безпеки та порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства та держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [4, с. 34]. Отже, можна констатувати, що центральним нормативно-правовим актом, який регулює застосування адміністративно-правового примусу органами Національної поліції, є Закон України «Про Національну поліцію». Цей документ регламентує види поліцейських заходів та їхній перелік, що застосовуються у випадках правопорушень, визначених Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кримінальним процесуальним кодексом України. У законі встановлено, що застосування поліцейського заходу припиняється в разі досягнення мети його використання, очевидної неможливості її досягнення або у випадках, коли подальше застосування заходу втрачає необхідність [5, с. 506].

На думку Р. С. Мкртчян та О. О. Горішнього, кожна держава має забезпечувати правопорядок на своїй території. Хоча права і свободи людини закріплені на законодавчому рівні, важливо гарантувати їх дотримання примусовими заходами з боку держави. Одним із ключових обов'язків органів публічної влади у сфері захисту прав людини є попередження правопорушень та оперативна реакція на них. Ця функція покладається на правоохоронні органи, зокрема на Національну поліцію. У процесі виконання своїх завдань поліція застосовує заходи, які можуть обмежувати окремі права та свободи громадян, особливо в разі використання поліцейських заходів примусу. Повноваження, визначені законом, спрямовані на підтримку правопорядку в суспільстві, але вони не повинні порушувати базових прав людини. Порушення цих прав у процесі примусу може створити враження законності таких дій, що здатне перетворитися на зловживання з боку поліцейських. Україна, як правова демократична держава, прагне досягти високого рівня забезпечення прав і свобод людини. Окрему увагу слід приділяти процедурі застосування поліцейських заходів примусу, щоб уникнути можливих порушень. Відповідно до статті 42 Закону України «Про Національну поліцію», під час виконання своїх повноважень поліція має право застосовувати три види примусу: фізичний вплив (силу), спеціальні засоби та вогнепальну зброю [6, с. 393].

У своїй діяльності поліція активно застосовує різноманітні види адміністративного примусу, що детально регламентується у п'ятому розділі Закону України «Про Національну поліцію» під назвою «Поліцейські заходи». Законодавство описує ці заходи як дії превентивного або примусового характеру, що частково обмежують права та свободи громадян і використовуються поліцейськими для виконання їхніх професійних обов'язків. Згідно зі статтею 29, такі заходи мають чітко визначену мету – забезпечення реалізації функцій, покладених на поліцію. Стаття 30 цього закону класифікує поліцейські заходи, які розділені на три групи. Перша передбачає реагування на правопорушення відповідно до

норм Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального процесуального кодексу, із чітким дотриманням встановленого порядку. Друга група охоплює превентивні заходи та примус для захисту прав громадян, усунення загроз публічній безпеці та припинення порушень у межах компетенції поліції. Третя група дозволяє застосування додаткових заходів, передбачених іншими законами. Однак, аналізуючи положення статті 30, можна відзначити певні недоліки нормативного формулювання. По-перше, заходи реагування на правопорушення (ч. 1) фактично є формами державного примусу – адміністративного або кримінально-процесуального, що недостатньо підкреслено в тексті закону. По-друге, законодавець у частині 2 відокремлює поліцейські превентивні заходи від заходів примусу, що створює логічний дисонанс. Такий підхід не враховує, що всі вказані дії є формами адміністративного примусу, а конкретно – запобіжними заходами. Це відображає непослідовність у правовій класифікації, яка потребує доопрацювання для внесення ясності та погодження з науковими трактуваннями [7, с. 83–84].

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський під час застосування фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї діє з урахуванням обстановки, що склалася, характеру та ступеня небезпеки дій осіб, щодо яких застосовуються фізична сила, спеціальні засоби або вогнепальна зброя, характеру та сили їхнього опору [8]. Необхідність урахування зазначених обставин свідчить про те, що дії мають бути не тільки законними, а й пропорційними. Сукупність цих вимог щодо застосування поліцейським заходів адміністративного примусу характеризує термін «правомірність» [9, с. 89].

На законодавчому рівні України правове регулювання застосування примусових заходів працівниками органів Національної поліції закріплене в низці нормативно-правових актів. Серед основних документів виділяються Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закони «Про Національну поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України», «Про боротьбу з тероризмом», «Про автомобільний транспорт», «Про дорожній рух» та інші. Ці акти деталізують повноваження органів Національної поліції, зокрема у сфері застосування адміністративно-правового примусу. Крім того, інші нормативні акти, що регулюють правоохоронну діяльність, часто містять бланкетні норми, які посилаються на зазначені закони, особливо на Закон «Про Національну поліцію». Таким чином, правові підстави для застосування адміністративного примусу органами Національної поліції встановлюються нормативно-правовими документами різної юридичної сили, забезпечуючи єдиний підхід у правозастосуванні [5, с. 506].

Слід зазначити, що для визначення конкретних видів адміністративного примусу, що застосовуються поліцією у своїй професійній діяльності, потрібно провести аналіз положень Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) і відповідного Закону. Адміністративно-запобіжні заходи, які підпадають під компетенцію поліції, за своїм змістом і сутністю відповідають тій категорії, що у статті 31 Закону визначається як превентивні поліцейські заходи. До таких заходів належать:

- перевірка документів особи;
- опитування особи;
- поверхнева перевірка й огляд;

- зупинка транспортного засобу;
- вимога залишити певне місце або обмеження доступу до встановленої території;
- обмеження пересування особи, транспортного засобу чи фактичного володіння майном;
- проникнення до житла чи іншого володіння особи;
- перевірка дотримання встановлень дозвільної системи органів внутрішніх справ;
- застосування технічних засобів, оснащених функціями фото- чи відеозйомки;
- перевірка дотримання законодавчих обмежень щодо осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб;
- заходи поліцейського піклування.

Означені дії є ефективним інструментом забезпечення правопорядку та виконуються відповідно до законодавчих процедур [7, с. 84].

Адміністративний примус охоплює систему заходів, що застосовуються органами державної влади для впливу на поведінку фізичних чи юридичних осіб із метою забезпечення дотримання адміністративно-правових норм. Ці заходи відрізняються від кримінально-правового примусу своєю адміністративною природою і меншим рівнем суворості. Основним нормативним документом, що регулює використання адміністративного примусу у випадках правопорушень, є Кодекс України про адміністративні правопорушення. Важливу роль також відіграють законодавчі та підзаконні акти, які уточнюють процедури застосування примусових заходів і визначають порядок їх реалізації. Заходи адміністративного примусу використовуються суто в межах чинного законодавства, що забезпечує їх правомірність та обґрунтованість. Органи державної влади, уповноважені на застосування таких заходів, повинні діяти відповідно до своїх компетенцій, дотримуючись принципів законності, справедливості та пропорційності. Водночас важливо гарантувати, що ці дії не порушують фундаментальних прав і свобод особи. Згідно з міжнародними стандартами прав людини, адміністративний примус має бути обґрунтованим, пропорційним і застосовуватися лише тоді, коли інші методи впливу не є достатньо ефективними. Контроль за законністю використання адміністративного примусу здійснюють судові органи та прокуратура, що допомагає захистити громадян від можливих неправомірних дій з боку посадових осіб [10, с. 153].

Я. С. Меженний зазначає, що серед ключових міжнародно-правових документів, які регулюють заходи реагування поліції на правопорушення, варто виділити такі: Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод; Основоположні принципи застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку ООН; Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН 34/169 «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку»; а також Резолюцію Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690 (1979) «Про Декларацію про поліцію» [5, с. 505]. Конвенція про захист прав і основоположних свобод гарантує право кожної людини на свободу та особисту недоторканність. Позбавлення свободи допустиме лише в конкретних випадках і лише на підставі процедури, визначеної законом. Серед таких випадків: законне ув'язнення після винесення вироку компетентним судом; арешт або затримання у зв'язку

з невиконанням законного рішення суду або для забезпечення дотримання обов'язків, визначених законом; затримання особи з наміром доставити її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованих підозр щодо вчинення правопорушення чи для запобігання його скоєнню або втечі після його здійснення. Крім того, допускається законне затримання неповнолітніх для застосування виховних заходів чи їх допровадження до відповідних органів, а також утримання осіб для запобігання поширенню інфекційних хвороб, допомоги психічнохворим, особам із залежністю від алкоголю чи наркотиків або бродяг. Затримання може бути здійснене для запобігання незаконному перетину кордону або під час процедур депортації чи екстрадиції. Особа, яка зазнала арешту, повинна негайно отримати інформацію зрозумілою мовою про причини затримання та висунуті обвинувачення. Після затримання ця особа має без зволікання постати перед суддею чи уповноваженою посадовою особою з правом здійснення судових функцій. Також повинно бути забезпечено розгляд справи в суді в межах розумного строку або надано можливість звільнення під час провадження з гарантією явки на судові засідання. Кожен, кого позбавлено свободи через арешт чи утримання під вартою, має право ініціювати судовий процес для оцінки законності такого затримання. У разі виявлення порушень суд зобов'язаний негайно ухвалити рішення про звільнення [11].

Відповідно до п. 3 Указу Президента України № 64/2022, поліція може діяти в умовах обмеження певних конституційних прав громадян, зокрема свободи пересування, недоторканності житла, таємниці листування, свободи вираження поглядів, права на зібрання. Це потребує від поліцейських особливої відповідальності в дотриманні принципів пропорційності, законності та недопущення зловживання повноваженнями [10, с. 154].

Висновки. Отже, нормативно-правове регулювання застосування заходів адміністративного примусу в діяльності Національної поліції України ґрунтується на Конституції України, Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законі України «Про Національну поліцію» та низці підзаконних актів. Однак у цій сфері спостерігаються певні недоліки та прогалини, які впливають на ефективність і правомірність застосування таких заходів. Передусім проблемними є відсутність уніфікованих критеріїв щодо меж допустимого примусу, неузгодженості термінології, а також недостатній рівень врахування міжнародних стандартів. Зокрема, йдеться про принципи законності, необхідності, пропорційності та недискримінації. У зв'язку із цим актуальними є такі пропозиції: узгодження національного законодавства з нормами міжнародного права; розробка детальних інструкцій для застосування кожного виду адміністративного примусу; організація системного навчання поліцейських із питань дотримання прав людини та стандартів правомірного використання сили; забезпечення прозорості й підзвітності діяльності правоохоронних органів. Таким чином, удосконалення нормативно-правового регулювання у цій сфері стане важливим фактором зміцнення правової державності, сприятиме підвищенню довіри громадян до поліції та забезпечить належний захист основних прав і свобод людини.

Список використаних джерел

1. Ульянов О. І. Нормативно-правове регулювання застосування поліцейських заходів примусу та вогнепальної зброї працівниками національної поліції України. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. праць. Харків, 2018. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061614.pdf>.
2. Циганенко А. А. Адміністративний примус як елемент забезпечення прав і свобод людини та громадянина в діяльності Національної поліції України. *Правова позиція*. 2019. № 2 (23). С. 178–182.
3. Пелех М. І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 20 с.
4. Ульянов О. І. Правові засади застосування поліцейських заходів примусу та вогнепальної зброї працівниками Національної поліції України. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 34–36.
5. Меженний Я. Е. Стан нормативно-правового регулювання застосування адміністративно-правового примусу органами Національної поліції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 12. С. 504–507.
6. Мкртчян Р. С., Горішній О. О. Підстави та порядок застосування поліцейських заходів примусу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 10. С. 393–395. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-10/101>
7. Комзюк А. В., Комзюк В. Т. Адміністративний примус в діяльності Національної поліції України. *Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави* : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Черкаси : ЧНУ, 2019. С. 81–86. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/2385/>.
8. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
9. Булачек В. Р., Крук А. Я. Адміністративно-правові засоби забезпечення законності застосування поліцією заходів адміністративного примусу. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія Право*. 2023. № 3. С. 86–93. DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-11>
10. Романенко І. В. Актуальні питання застосування заходів адміністративного примусу в умовах дії правового режиму воєнного стану. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2024. № 3. С. 151–157. DOI <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-3-23>
11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція, міжнародний документ від 04.11.1950, затверджена членами Ради Європи. Конвенцію ратифіковано Законом України № 475/97-ВР від 17 липня 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

References

1. Uliyanov, O.I. (2018). Normatyvno-pravove rehulivannia zastosuvannia politseiskyykh zakhodiv prymusu ta vohnepalnoi zbroi pratsivnykamy natsionalnoi politsii Ukrainy [Normative and legal regulation of the use of police coercive measures and firearms by employees of the national police of Ukraine]. *Pidhotovka politseiskyykh v umovakh reformuvannia systemy MVS Ukrainy*: zb. nauk. prats. Kharkiv. P. 36–40. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi81/0061614.pdf> [in Ukrainian].
2. Tsyhanenko, A.A. (2019). Administratyvnyi prymus yak element zabezpechennia prav i svobod liudyny ta hromadianyna v diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [Administrative priority as an element of ensuring the rights and freedoms of people and citizens in the activities of the National Police of Ukraine]. *Pravova pozytsiia*, 2 (23), 178–182 [in Ukrainian].
3. Pelekh, M.I. (2021). Administratyvno-pravovi zasady zdiisnennia administratyvnoho prymusu orhanamy Natsionalnoi politsii Ukrainy [Administrative and legal ambushes of the current administrative authorities of the National Police of Ukraine]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
4. Uliyanov, O.I. (2018). Pravovi zasady zastosuvannia politseiskyykh zakhodiv prymusu ta vohnepalnoi zbroi pratsivnykamy Natsionalnoi politsii Ukrainy [Legal ambushes of stagnation of police entrances and fire suppression by police officers of the National Police of Ukraine]. *Pivdenoukrainskyi pravnychi chasopys*, 1, 34–36 [in Ukrainian].
5. Mezhenyi, Ya.E. (2021). Stan normatyvno-pravovoho rehulivannia zastosuvannia administratyvno-pravovoho prymusu orhanamy Natsionalnoi politsii Ukrainy [Status of regulatory and legal regulation of administrative and legal primacy by the bodies of the National Police of Ukraine]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*, 12, 504–507 [in Ukrainian].
6. Mkrтчian, R.S., Horishnyi, O.O. (2021). Pidstavy ta poriadok zastosuvannia politseiskyykh zakhodiv prymusu [Submit the order of police entry to primus]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*, 10, 393–395. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-10/101> [in Ukrainian].
7. Komziuk, A.V., Komziuk, V.T. (2019). Administratyvnyi prymus v diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [Administrative flavor in the activities of the National Police of Ukraine]. *Aktualni problemy formuvannia hromadianskoho suspilstva ta stanovlennia pravovoi derzhavy*: zb. materialiv II Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf. Cherkasy: ChNU (pp. 81–86). URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/2385/> [in Ukrainian].
8. Pro Natsionalnu politsiiu [About the National Police]. *Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580–VIII*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
9. Bulachek, V.R., Kruk, A.Ia. (2023). Administratyvno-pravovi zasoby zabezpechennia zakonnosti zastosuvannia politsiieiu zakhodiv administratyvnoho prymusu [Administrative and legal means of ensuring the legality of police entry into the administrative office]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Serii Pravo*, 3, 86–93. DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-11> [in Ukrainian].
10. Romanenko, I.V. (2024). Aktualni pytannia zastosuvannia zakhodiv administratyvnoho prymusu v umovakh dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Current nutritional status of the administrative primus in the minds of the legal regime of the military state]. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii*, 3, 151–157. DOI <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-3-23> [in Ukrainian].

11. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod [Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]: Konventsiiia, mizhnarodnyi dokument vid 04.11.1950, zatverdzhena chlenamy Rady Yevropy. Konventsiiu ratyfikovano Zakonom Ukrainy № 475/97-VR vid 17 lypnia 1997 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text [in Ukrainian].

Tsykalo Vitalii,

Postgraduate Student at the Research Laboratory on Problems of Criminal Offense Prevention

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4470-5145>

LEGAL REGULATION OF THE APPLICATION OF ADMINISTRATIVE PRIMUS MEASURES IN THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

The article considers the legal regulation of the application of administrative coercion measures in the activities of the National Police of Ukraine. It has been established that the legal regulation of the application of administrative coercion measures in the activities of the National Police of Ukraine is based on the Constitution of Ukraine, the Code of Ukraine on Administrative Offenses, the Law of Ukraine "On the National Police" and a number of by-laws. However, there are certain shortcomings and gaps in this area that negatively affect the effectiveness and legality of the application of such measures. The main problems are the lack of unified criteria for the limits of permissible coercion, inconsistencies in terminology, as well as an insufficient level of implementation of international standards. In particular, the principles of legality, necessity, proportionality and non-discrimination remain relevant. To solve these problems, it is advisable to introduce the following measures: harmonization of national legislation with the norms of international law; development of detailed instructions for the application of each type of administrative coercion; organization of systematic training of police officers on compliance with human rights and standards of the lawful use of force; Ensuring transparency and accountability of law enforcement agencies Improvement of legal regulation in this area will be a significant step towards strengthening the rule of law, will contribute to the growth of citizens' trust in the police and will ensure effective protection of fundamental human rights and freedoms.

Key words: legal regulation, coercion, administrative coercion, National Police, law enforcement agencies.

Надіслано до редколегії 26.08.2025
Рекомендовано до публікації 02.10.2025
Опубліковано 19.11.2025